

**R. P. Ioannis Præpositi Atrebatis, E Societate Iesv, S.
Theologiæ Doctoris, & quondam in Vniuersitate
Louaniensi ac Duacensi Professoris, Commentaria In
Tertiam Partem S. Thomæ De Incarnatione Verbi ...**

LePrévost, Jean

Dvaci, 1629

Articvlvs I. Vtrum vnio Verbi incarnati sit facta in natura.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94249](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94249)

afferunt verò venturum, si peccassent prædestinati. Alij aliter censent.

Videtur probabilius Christum non venturum, si fuissent sola peccata actualia.

92.

Quamuis autem nihil certò possit in alterutram partem constitui, videtur probabilius dicendum vniuersaliter Christum non venturum fuisse, si fuissent sola peccata actualia, siue venialia, siue mortalia; nam scriptura & Patres insinuant primariam causam & occasionem aduentus Christi fuisse peccatum naturæ, ad cuius deletionem primario venit, & ut ea nobis restituerentur, quibus propter peccatum originale eramus priuati: secundario autem, ut si in peccatum laberemur, mereretur nobis, ut possemus resurgere per penitentiam. Ergo deficiente peccato, quod in omnes posteros foret transfundendum, defecisset motuum primarium decreti Incarnationis, quod Deus reipsa habuit; & proinde verius est eo casu Christum non fuisse venturum. Est tamen verisimile Deum alijs modis prouidurum ijs, qui in peccatum lapsi fuissent.

93.

Satisfit Patribus, qui in contrarium adferuntur.

Nec obstant dicta quorundam Patrum, qui videntur docere Christum pro vnoquoque venisse &c. quia nolunt docere quod fuisset venturus si fuissent sola peccata actualia, sed quod reipsa venisset pro delendis singulorum peccatis, quia deletio peccatorum actualium saltem pertinet ad finem secundarium Incarnationis. Nec amplius vult Apostolus ad Gal. 2. dicens, qui dilexit me & tradidit semetipsum pro me. Vult enim Christum seipsum reipsa tradidisse pro delendis etiam peccatis actualibus hominum, & ita posse singulis prodesse, ac si pro illis solis venisset. Vnde singuli non minores gratias Deo agere debent, quam si pro illis solis Verbum carnem sumpseret.

Quod de Sancto Carpo afferri solet, non vrget: quia Christus solum ei dixit se paratum iterum pro hominibus pati, si opus foret: in quo solum declarauit animi sui promptitudinem, non verò quid reipsa futurum esset, non existente peccato originali.

ARTICVLVS V.

Vtrum conueniens fuerit Deum incarnari ab initio mundi?

Resp. neg.

NEGAT, quod probat aliquot congruentijs. Vbi

94.

Incarnatio conuenienter peracta post peccatum, non tamen statim post.

Notandum doctrinam S. Th. ad hoc tendere, ut ostendat Deo non defuisse congruentias propter quas hoc mysterium non statim in initio mundi perageret: & docet 1. fuisse conueniens ut perageretur post peccatum, cum filius Dei esset mittendus in mundum ad reparationem generis humani: medicina autem non solet præberi nisi infirmis.

2. Docet fuisse etiam conueniens, ut non statim post peccatum perageretur; quia decuit hoc mysterium aliquamdiu ante annuntiari, & præmitti eius præcones, ut homines ad illius desiderium excitarentur; & maiori cum reuerentia regem venturum susciperent. Item ut hac dilatione homo humiliatus agnosceret se liberatore indigere. Ut iuxta conuenientem procedendi modum homo paulatim in bono promoueretur. res est facilis. Videri potest S. Thomas.

ARTICVLVS VI.

Vtrum Incarnatio differri debuerit vsque ad finem mundi?

95.

NEGAT; quod ostendit tribus congruentijs. 1. quod causa non debeat esse postrema; filius autem Dei incarnatus sit causa salutis humanæ. 2. quia si hoc mysterium dilatum fuisset vsque ad finem mundi; Dei notitia & reuerentia, morumque honestas intercidisset, ita ut vix ulli Christum receperissent. 3. quia sic commodius salus obtingit, dum multi iustificantur per fidem præsentis vel præteriti. Vnde Christus conuenienter venit in medio temporis, iuxta illud Habacuc 3. Domine opus tuum in medio annorum multiplicasti illud.

Dices Isa. 2. dicitur, erit in nouissimis diebus præparatus mons domus Domini. Quibus verbis designatur Christus, super quem Ecclesia edificabitur, venturus; idque in nouissimis diebus. Similia habentur Michæ 4. & alibi.

Resp. ijs locis non designari Incarnationem differendam vsque ad finem mundi, ut manifestum est: sed primò Prophetas ita loqui, quod tantum beneficium non esset illorum temporibus humano generi exhibendum, sed futurum. Secundò quia in scriptura totum tempus gratiæ & legis Evangelicæ dicitur ætas nouissima, eo quod nulla alia in hoc sæculo ei succedat, sed eius ceremonia, sacramenta, sacrificium, vsque ad finem mundi sint duratura.

QVÆSTIO II.

De modo vnionis Verbi incarnati.

EXPLICATA quæstione an sit, in qua S. Thom. tractauit de conuenientia & necessitate Incarnationis, incipit tractare quæstionem quid sit. Cum autem vnio dicat ordinem ad terminos, primis articulis agit de terminis vnionis, non quidem inter quos ipsa vnio versetur (de quibus agit quæstionibus sequentibus) sed de terminis resultantibus ex ipsis rebus per Incarnationem sibi inuicem coniunctis.

ARTICVLVS I.

Vtrum vnio Verbi incarnati sit facta in natura?

VT ex iam dictis colligi potest, & ex toto discursu articuli in corpore, S. Thom. hoc articulo quaerit, num per Incarnationem ex vnione Verbi & naturæ humanæ, constituta fuerit vna natura.

Respondet negatiue, quod probat: tripliciter potest vnum ex duobus vel pluribus constitui. Vno modo ex duobus integris perfectis remanentibus. Huc modum excludit, quod terminus ex tali vnione exurgens sit vnum per accidens, & non sit simpliciter quid vnum, sed plura; & ita non constituitur vna natura. Assumptum probat, vnio talium rerum solum consistit in compositione earum, seu

in eo

Neque differri debuit vsque ad finem mundi.

Habacuc 3. Obiectio. Ex Isa. 2. & Mich. 4.

Resp.

96.

Totum tempus gratiæ, ætas nouissima.

1.

Sæsus quæstionis.

2.

Vnio non est facta in natura.

Triplaciter concipi potest ex duobus fieri vna natura.

in eo quod simul collocentur sine ordine, vel cum ordine & figura, quae coniunctio facit aggregatum per accidens.

Aduerte S. Thom. supponere terminum in Incarnatione resultantem, esse vnum per se, nec incongruè, cum id debeat dici si asseratur quod Incarnatio facta sit in natura.

Secundo modo potest concipi vnionem factam in natura per transmutationem vtriusque naturae in tertiam, vel per mutationem vnus in alteram. Quem modum etiam rejicit. i. natura diuina est immutabilis, igitur non potest in aliam mutari. Est etiam ingenerabilis, vnde nec potest alia natura in eam mutari. 2. si ex vnione diuinæ naturæ & humane exurgeret tertia aliqua natura, Christus non posset dici Deus, nec similiter dici posset homo.

Tertio modo concipi potest fieri vnā naturam ex duabus remanentibus quidem, sed imperfectis, quod in presenti etiam nequit, cum & diuina natura sit perfectissima, & similiter perfecta sit natura humana. Præterea natura diuina & humana nec vniantur tanquam partes integrales, nec tanquam partes essentielles. Hæc veritas paulo latius est examinanda. Itaque

D V B I V M

Virum per Incarnationem vna natura fuerit in aliam conuersa.

NOTANDUM Nestoriū Patriarcham Constantinopolitanum cum iuxta fidei veritatem duas in Christo agnosceret naturas, sensisse etiam duas in eodem esse personas; cuius errorem refutare volens Eutyches vnā in eo censuit esse naturam, naturā scilicet diuinā in carnem conuersam, cuiusque Christi carnem non esse eiusdem nature cum nostra, item diuinitatem Verbi natam, passam, mortuam, sepultam. Quæ omnia patent ex epistola Leonis decima, 11. 97. cap. 1. Ex decima cap. 6. & ex 11. etiam patet quod fateretur Christum esse ex duabus naturis ante adunationem, post adunationem autem vnā in eo esse naturam. Vide etiam Theodoretum lib. 4. hæreticarum fabularum in Eutyches.

Aliqui aliter explicant errorem Eutychetis, vt scilicet voluerit ex diuina natura & humana vnā fuisse factam per mixtionem vtriusque vtrāque remanente. Sed quod diximus, verius est, vt patet ex locis S. Leonis citatis.

Ante Eutychetem Apollinaris vnā posuit in Christo naturam, diuinitate supplente locum animæ. Videri potest Epiphanius hæresi 77. & Aug. hæresi 55.

Alii censuerunt ex natura diuina & humana vnā fuisse constata, sicut vna fit ex elementis. Ita reuertitur Theodoretus lib. 4. hæreticarum fabularum in Polemianis.

Contra hos errores statuitur conclusio Catholica, scilicet post Incarnationem remansisse in Christo duas naturas integras, impermixtas, & inconsumas, nempe diuinā & humanā. Ita definitur in Concilio Chalcedonensi contra errorem Eutychetis congregato, in cuius actione 5. in symbolo fidei ita habetur: *confitemur in nouissimis diebus filium Dei unigenitum in duabus naturis inconfusis, inmutabilibus, inseparabiliter agnoscendum, nunquam sublata diuina natura, propter vnionem.* In eodem Conc.

act. 1. postquam fuisset recitata confessio Eutychetis & Dioscori de vna natura post Incarnationem in Christo, omnes acclamarunt, *anathema* quamuis vt paulo ante diximus, faterentur duas fuisse naturas Christi ante adunationem. Patribus scilicet volentibus, vt non solum agnoscerent Christum esse ex duabus naturis, sed etiam in duabus subsistere. Eandem veritatem postmodum etiam definiuerunt Conc. 5. generale, seu Constantinopolitanum 2. actione 8. can. 2. & Conc. 6. seu Constantinopolitanum 3. act. 4. & 17. Conc. Later. sub Innocentio III. habetur capitulo *fratrum* de summa Trinitate. Eandem veritatem tradit Flor. in instructione Armenorum, & plura alia tam generalia quam particularia Concilia quæ breuitatis causā prætermitto.

Prob. 1. ex scriptura, in qua passim Christo tribuitur quæ Deo & homini conueniunt, ergo est verus Deus & verus homo; cum ea quæ sunt Dei non possint in sensu proprio alicui tribui, qui non sit Deus; neque ea quæ conueniunt homini, possint alicui in proprio sensu tribui, qui non sit homo. quod si Christus sit verus Deus & verus homo, in eo verè est natura diuina & humana. Antecedens prob. Ioan. 3. Christus Dominus dicit Nicodemus: *nemo ascendit in celum, nisi qui descendit de celo filius hominis qui est in celo.* Hoc loco is qui loquebatur & audiebatur, dicebat se de celo descendisse & esse in celo; non secundum aliam naturam quam diuinam; igitur in eo erat natura diuina. cap. 5. faciebat se æqualem Deo. cap. 10. *Ego & pater vnus sumus.* Act. 2. Petrus dicit eum effudisse Spiritum sanctum. Ad Rom. 9. Christus dicitur Deus super omnia benedictus. Ad Coloss. 1. dicitur imago Dei inuisibilis, & in ipso condita esse vniuersa in celo & in terra. Ad Hebr. 1. per eum dicuntur facta sacula, dicitur splendor & gloria & figura substantiæ Dei. Ex quibus & plurimis alijs patet Christo tribui ea quæ sunt Dei, quæ in proprio sensu sunt accipienda, & vt designent Deum per essentiam, non verò per participationem, quomodo sancti dici possunt dii.

Conf. si hæc & similia loca non intelligantur propriè, non potest suppetere Eutychetis & alijs hæreticis argumentum asserendi quod ante adunationem præfuerit diuina natura tanquam natura Christi, quæ conuersa fuerit in carnem, vel caro in eam, vel vtraque in tertiam naturam. Porro ex his sequi quod in Christo fuerit diuina natura prob. ex eo quod nemo dicatur Deus nisi à diuinitate tanquam à natura sibi intrinseca.

Antecedens pro ea parte, quæ asseritur in scriptura Christo tribui ea quæ homini conueniunt, etiam ostenditur ex Ioan. 3. citato, vbi Christus vocatur filius hominis, Matth. 1. vbi dicitur humanam eius generatio, & dicitur filius Abraham. cap. 2. Beata Virgo aliquoties vocatur eius mater; item illi vocatur puer. Ioan. 8. *Queritis me in cæcis, & in hominibus &c.* Matc. 14. *Tristis est anima mea usque ad mortem.* Act. 2. de illo dicit Petrus, *dexterā igitur Dei exaltatus*; vbi manifestè ei tribuitur natura humana secundum quam fuerit exaltatus. Ad Rom. 9. ex quibus, scilicet Patribus, *est Christus secundum carnem, qui est Deus super omnia benedictus in secula.* Adde Christum in Evangelio passim appellari filium hominis, filium David. Ex quibus & pluribus alijs locis patet eum esse verè & propriè dictum hominem, atque adeo naturā humanā intrinsecè constare: sicut paulo ante ostendimus de diuina. Patet eius carnem eiusdem esse naturæ & speciei

Sum.

Prob. 1. ex scriptura.

Christum esse Deum prob. Ioan. 3.

Id. c. 5. & 10.

Act. 2.

Rom. 9.

Coloss. 1.

Hebr. 1.

Conf. si.

Christum esse hominem prob. Ioan. 3.

Matth. 1. & 2.

Ioan. 8.

Matc. 14.

Act. 2.

Rom. 9.

Caro Christi est eiusdem speciei cum nostra.

Prob. 2. ex Patrib. Epiph. Aug. Theod. Leon. Ambros. Damasc. Eutyches non est primus refutator hæresis inuentor. Prob. 3. ratione, ab absurdis.

8. Non potuit euertere naturam diuinam in humanam, nec euertere naturam diuinam in humanam.

9.

Neque vtraque in tertiam.

10.

Neque resultare vna natura, vtraque remanente.

cum nostra, tum quia aliis non esset caro humana, & proinde non esset homo, tum quia filius habet eandem speciem cum matre naturam.

Prob. 2. ex Patribus Epiphano, August. Theod. Leone citatis, item ex Ambrosio lib. de Dominice Incarnationis mysterio cap. 6. Damasc. lib. 3. de fide cap. 3. & ex innumeris alijs passim citari solitis, qui hæresim Eutychetis fuisse refutant. Cum autem plures Patres Eutychete antiquiores illius hæresis meminerint, satis constare potest eum non esse primum illius inuentorem, sed ei tribui, quod ab eo maiora sumpserit incrementa.

Prob. 3. ratione 1. non potest dici quod in Christo sit vna natura, eo quod natura diuina sit in humanam conuersa; tum quia natura diuina mutaretur & desineret esse, quod illi repugnat; tum quia Christus non posset dici Deus, cum hæc denominatio non sumatur à termino ex quo & per eunte, sed à natura intrinsecè in aliquo inuenta.

2. Non potest dici vna natura per conuersionem naturæ humane in diuinitatem, quia Christus non posset dici homo, nec posset dici similis nobis, vt patet ex dictis. Item quia natura humana quæ fuisse conuersa debuisset tempore præexistisse, quod falsum est, cum natura humana Christi nullo tempore præexistit vnioni suæ ad Verbum. 3. Quia hæc mutatio naturæ humane in diuinam fieri non posset sine mutatione eiusdem naturæ diuinæ, nam terminus illius conuersionis deberet incipere nouo modo dependere. Videtur enim inconceptibile quod aliquid incipiat in tempore esse terminus mutationis alicuius alterius in se, & nullo modo se aliter habeat post, quam antè, nec villo modo incipiat dependere à transmutante, cum huiusmodi transmutatio non fiat sine actione transmutantis, cuius actionis formalis terminus necessariò debet dependere ab agente.

Conf. nihil potest dici in aliud mutari nisi vtrique subest virtuti agentis, quod dicit imperfectionem repugnantem diuinæ naturæ, cum ea nullius virtuti subesse possit.

3. Non potest dici Christum constare vna natura, eo quod diuina & humana in tertiam quandam naturam sint conuersæ. 1. quia id repugnat immutabilitati diuinæ naturæ, vt ostensum est. 2. eo euentu Christus non posset dici Deus, nec similiter posset dici homo. Adde quod non posset dici diuina persona, cum persona diuina in nullo possit inueniri, in quo verè intrinsecè non inuenitur natura diuina. Ex quo sequitur quod non posset habere merita sufficientia ad reparationem generis humani, vt patet ex dictis q. 1. art. 2. imò absolutè non posset habere merita, cum enim non haberet naturam humanam, ex eo capite non posset mereri. Non est autem eodem præditum iri natura Angelica (hoc enim gratis diceretur sine fundamento) atqui nullus potest mereri nisi subsistat in natura humana vel Angelica.

4. Dicitur nequit quod vna natura resultaret ex diuina & humana per compositionem, vtraque remanente, quia cum sint naturæ completæ non possunt conuenire ad vnam per se naturam conflandam. Conf. quæcumque tertiam aliquam naturam conflant, ordinantur ad se inuicem vt actus & potentia, quod nullo modo potest conuenire naturis completis respectu sui inuicem, & potissimè diuinæ. Præterea subsistens in huiusmodi natura non denominaretur Deus, nec denominaretur homo, cum naturæ cœuentes ad tertiam conflandam non denominent suppositum in concreto subsistens,

verbi gratiâ, non dicitur, Petrus est corpus.

Nec dictis repugnat quod Sancti Patres agerent de hoc mysterio interdum vrantur nomine mixtionis, mixturæ, &c. vt Aug. epistola 3. dicens quomodo Deus homini permixtus sit, vt vna fieret persona Christi. Quia satis explicant, quod nihil aliud velint, quam duas in hoc mysterio naturas conuenisse, & fuisse vnitas in eadem personâ, contra Nestorium: non verò agnoscunt mixtionem quæ fiat cum mutatione & corruptione naturarum, vel quæ tendat ad vnam naturam conflandam.

Contra hanc veritatem obijciunt 1. quemadmodum Ioan. 2. dicitur aqua vinum facta, ita Ioan. 1. dicitur, Verbum caro factum; sed aqua dicitur vinum facta, quia verè in vinum est conuersa, ergo etiam diuinitas Verbi per Incarnationem conuersa est in carnem.

Resp. negando consequ. nam licet sit eadem forma loquendi, constat tamè diuersimodè explicandam, cum ex omnibus circumstantijs constet aquam debere dici factam vinum per sui conuersionem in vinum, per eunt nimirum naturâ aquæ; è contrario verò constat Verbum ita factum carnem, vt ipsum permanferit, cum eodem cap. 1. dicatur, & habitauit in nobis. Ad Rom. 9. Christus post Incarnationem vocetur Deus, vocetur etiam imago Dei inuisibilis &c. vnde non aliter Verbum dicitur factum caro, quam quia in tempore carnem sibi substantialiter vniuit, quod patet ex locis scripturæ à nobis citatis. Et ita dici posse patet etiam ex Philosophiâ, vt enim suppositum denominetur ab aliquâ formâ, non est necesse illud vel eius formam conuerti in aliam, sed sufficit vt acquirat formam à qua de nouo denominatur hæc ratione homo dicitur fieri iustus, sanus, calidus: sic in scripturâ ad Heb. 7. Christus dicitur factus sacerdos. Ad Gal. 3. dicitur factus pro nobis maledictum. Quia loquendi formâ solum significatur quod pontificiam dignitatem assuecutus fuerit, peccata nostra in se suscepit, &c.

Obijciunt 2. quod Athanasius in symbolo dicat: sicut anima rationalis & caro vnus est homo, ita Deus & homo vnus est Christus. Igitur natura diuina & humana conuenerunt ad tertiam aliquam naturam per veram compositionem conflandam.

Resp. negando consequ. quia Athanasius similitudinè ad hoc non instituit, sed tantum in eo, quod quemadmodum anima & corpus vnam per se personam seu suppositum constituunt, ita per Incarnationem Deus & homo verè conueniant in vnam eandemque personam, & constituent suppositum & vnum per se substantiale, quod patet ex præcedentibus. Dicit enim: perfectus Deus, perfectus homo ex anima rationali & humana carne subsistens &c. qui licet Deus sit & homo, non due tamè sed vnus est Christus. Vnus autè non conuersione diuinitatis in carnem, sed assumptione humanitatis in Deum. Vnus omnino non confusione substantiæ, sed vnitate personæ, nam sicut, &c. Ex quo patet hanc similitudinem adduci ad vnitatem personæ in Christo explicandam. Patet etiam ex hoc loco Athanasii, refelli primum modum explicandi vnam tantum esse in Christo naturam. Similiter & tertium.

Obijciunt 3. Cyr. Alex. epistola 2. ad Successum quæ est cum scholijs, de Incarnatione vnguenti, in fine, docet non oportere intelligere duas naturas, sed vnam naturam Verbi Dei incarnatam.

Omissis varijs solutionibus, Resp. satis constare ex epistolâ priore ad eundem Successum quod Cyrillus sentiebat in Christo post Incarnationem non reman-

II.

Explicatur Patres qui vrantur nomine mixturæ &c.

Obiectio 1. ex Io. 2. & 1.

Resp.

12.

Aliter Verbum Caro factum est, aliter aqua vinum facta. Ioan. 1. Rom. 9.

Hebr. 7.

Gal. 3.

13.

Obiectio 2. ex Symbolo Athanasii.

Resp.

Similitudo

ab Athanasio

tantum ad-

ferunt ad

vnitatem

personæ in

Christo ex-

plicandam

14.

Obiectio 3.

ex Cyrillo

Alexand.

Resp.

Senius Cy-

rillic hoc &

alijs locis

reman-

romansse duas naturas ab inuicem separatas, & suppositis distinctas, vt volebat Nestorius contra quem agit S. Cyrillus, sed in Incarnatione Verbum sibi vniuersalem naturam humanam in vnitatem personarum, atque adeo in vnitatem personarum naturam Verbi esse incarnatam remanente vtriusque naturae proprietate. Simili modo sunt intelligendae variae locutiones eiusdem Cyrilli, & Athanasij, cum dicunt vnam naturam Dei Verbi incarnatam & adorabilem cum carne sua vna adoratione. Solum enim volunt in Christo non ita esse duas naturas suppositis seu personis distinctas, vt vna colatur latría, altera vero eo cultu coli nequeat, sed ratione eiusdem suppositi in quo conueniunt posse etiam humanitatem latría adorari, quod infra suo loco est explicandum.

ARTICVLVS II.

Verum vnio Verbi incarnati facta sit in persona?

DEM sensus est huius articuli qui precedentis, ita vt querat S. Thomas num terminus refutans ex vniione in Incarnatione, sit persona. Respondet autem affirmatiue.

DVBIUM

Verum in Christo sit tantum vna persona?

RENÆVS lib. 1. contra hæreses cap. 24. refert Carpocratem docuisse duas in Christo fuisse personas. quod etiam refert Epiphanius hæresi 27. id etiam docuit Cerinthus, contra quem ex professo S. Ioannes Euangelista scripsit primam epistolam canonicam.

Eundem errorem plures sunt secuti, & inter alios Nestorius Patriarcha Constantinopolitanus, vt patet ex quamplurimis locis Cyrilli Alexandrini, ex Theodoro lib. 4. hæreticorum fabularum cap. penultimo, ex hæresi 90. apud Aug. lib. de hæresibus (est hæc hæres inter tres adiectas libro de hæresibus S. Augustini.)

Nestorii secutus est Theodorus Mopsuestenus teste Concilio Constantinopolitano 1. act. 8. cap. 4. & Damasceno lib. 3. de fide cap. 3. Eidem errori aliquando adhaesit Theodoretus, qui & pro Nestorio scripsit contra anathematismos Cyrilli. Sed in Conc. Chalcedonensi Actione 8. anathema dixit Nestorio, & cum Catholicis se sentiret professus. Adhaeserunt & plures alij, quorum aliqui docuerunt Christum esse purum hominem, & proinde Beatum V. non esse dicendam Deitatem, sed creaturam. Alij dixerunt Iesum esse purum hominem ex Mariâ & Iosepho genitum; Christum vero esse Dei filium, qui tempore baptismi descendit in Iesum in specie columbae. Vbi

Notandum, quod licet Nestorius vnitatem personarum Christi negaret, tamen vt scripturam explicaret, asseruit Verbum multis modis accidentaliter esse vnitum Christo homini. Primò secundum habitationem, quia Verbum habitauit in Christo homine sicut in suo templo, iuxta illud Ioan. 2. soluite templum hoc & in tribus diebus excitabo illud. Secundò per vniõnem voluntatis & dilectionis. Tertio per operationem, eo quod ille homo esset instrumentum Verbi. Quarto per participationem, eo quod filius Dei isti homini nomen & dignitatem suam fuerit impertitus, & fecerit vt vocaretur filius Dei & ab omnibus adoraretur. Videri potest

Concilium Ephesinum can. 3. & Constantinopolitanum 2. seu generale 5. actione 8. can. 4. & 5.

Sed de fide est vnicam in Christo domino esse personam. Definuit in Conc. Ephesino contra errorem Nestorij congregato, & postmodum in Chalcedonensi act. 5. in definitione synodi, vbi dicitur, *non in duas personas partitum atque diuisum, neque diuisum, sed vnum & eundem filium vniuentum Deum Verbum Iesum Christum, scilicet consubstantialem.* Idem tradunt Constantinopolitanum 2. can. 4. & seqq. & tertium actione 4. Lateranense sub Innocentio 3. & refertur cap. firmiter, de summa Trinitate, vbi dicitur, *tandem vniuentum Dei filius Iesus Christus à tota Trinitate cõmuniter incarnatus ex Mariâ semper Virgine Spiritus Sancti cooperatione conceptus, Verus homo factus ex animâ rationali & humanâ carne, vna in duabus naturis persona vnam vitam manifestius demonstrauit.*

Prob. 1. ex scripturis citatis in dubio circa præcedentem articulum moto. Ex quibus patet vñ & eundem fuisse Deum & hominem. Idem præterea ostenditur Ioanis 9. vbi dominus cæco illuminato dixit: *tu credis in filium Dei? Respondit ille & dixit, Quis est dominus vt creda in eum? Et dixit ei Iesus, & vidisti eum, & qui loquitur tecum ipse est.* Act. 20. dixit Apostolus, *attendite vobis & vniuerso grege, in quo vos Spiritus sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei, quam acquisiuit sanguine suo.* Quo loco Deus dicitur Ecclesiam proprio sanguine acquisiuisse, quod fieri nequiuisset, nisi vna eademque persona esset simul Deus & homo.

Ad Heb. 1. Multisariam multisque modis olim Deus loquens Patribus in Prophetis, nup̄simè diebus istis locutus est nobis in filio, quem constituit heredem vniuersorum, per quem fecit & secula. Quo loco Apostolus opponens reuelationes factas in nouo testamento factis in veteri, asserit Deum in nouo locutum per filium: igitur is qui nobis locutus est & reuelauit, erat Dei filius; ergo vnica persona in duabus naturis. Prima cõseque prob. Apostolus ibidem dicit per eum facta esse sæcula, quod falsò diceretur, nisi esset verus Deus per essentiam: non enim apparet quâ ratione id posset verificari. Conf. Apostolus toto illo capite ostendit excellentiâ Christi supra Angelos, & conatur probare eum non tantum habuisse excellentiam ministerij, quam etiam Angelis concedit.

Denique vt innumera scripturæ loca, quæ hanc veritatem clarè euincunt, omittam; S. Ioannes epistolâ 1. totus p̄t̄t̄ est in eo vt doceat vnam Dei & hominis in Christo esse personam: nam cap. 1. ait, *quod fuit ab initio, quod audimus, quod vidimus oculis nostris, quod perpeceimus, & manus nostræ conuictauerunt de Verbo vita &c.* quo loco ait se contrēstasse eum, qui est Verbum vitæ, quod facere nō potuit, nisi in eadem personâ esset natura corporeasita vt vna eademque numero persona simul esset Deus & homo. cap. 2. ait eum esse mēdicem, qui negat Iesum esse Christum, cap. 3. ait eum pro nobis animā posuisse. cap. 4. vocat Antichristū eum qui soluit saluatōrē in duos. Nec vllō modo satisfacit explicatio Nestorianorū supra allata: quia Cerinthus huiusmodi vniõnem accidentalem nunquam negasset, quem tamen S. Ioannes censet soluere Iesum, & esse Antichristum. Cap. 5. asserit eum vincere mūdum, qui credit quoniam Iesus est filius Dei. Vbi intendit aliquid peculiare de Christo asserere, & longè excellentiori modo ei tribuere quod sit filius Dei quàm passim tribuatur iustis in scriptura.

Præterea quæcumque Nestoriani Christo tribuunt, sacra scriptura alijs sanctis tribuit; nam ij dicuntur templum Spiritus Sancti 1. ad Cor. 3. Nestorianorum, quia templum Dei estis cap. 6. An nescitis quia mem.

17.

Conclus. Cathol. Vnica est in Christo persona. Definuit in varijs Concil. Ephes. Chalced. Constantin. 2 & 3. Lateran.

Prob. ex script.

Ioan. 9.

Act. 20.

Heb. 1.

18.

1. Ioan. 1.

1bid. c. 2. 3.

4. 5.

19.

Refutatur explicatio Nestorianorum.

C

bra re.